

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre . 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területen-
ként 8 fillér.
Nyilttér és magán-
érdekű közlemények
soronként 40 fillér.

Megjelenik
minden nap, az ün-
nepek és vasárnapok
kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Az ellenzék panasza.

Debreczen, decz. 15.

(D.) Nem csak a csizmadia politikus már, hanem a szoba fényező (magyarul: vixoló) is. Azt mondja nekem, hogy a művész emberek (magyarul: mesteremberek) közt miért épen a csizmadia lenne legokosabb, mert hogy a politikához ész kell, azt ő nagyon akceptálja. Magát ugyan nem dicséri, de annyit mindenkör érez, hogy a politikához nagy kedve van és ha fényező nem volna, Széll Kálmán szeretne lenni. De alább nem adja ám. Mert szeretné ő látni azt a Széllt, a ki különbül kifényezné a szobát, mint ő. Jöhetne ő utána akár Pál mester is (Palmerston) meg Vasingtán is (Washington), de ha ő a kefével oldalba rugja és azt mondja fertig: akkor találjon benne hibát akárki. És mivel hogy Széll Kálmán is ilyen politikusnak, mert ő utána is hiába beszélne ám valami, mivel hogy mindent elmond, a mit csak elmondhatni; — egy rangba emeli magával.

Azt hiszem, szóról-szóra elmondtam az én nagy Sándoromnak szíve szándékát, a ki ha az nem volna a mi, hát Széll Kálmán sze-

retne lenni és most a Baranyi Ödön képviselő ur multkor elmondott óhajására térek vissza, már t. i., hogy a szabadelvü pártion miért nem beszélnek többen. És eszembe jut Széll Kálmán minden nap, mivel hogy majd minden nap beszél s ha nagy szerényen fél órai időt kér, hát legalább is másfél órai hallgatni valóval jutalmazza ezen türelmeért a tisztelt Háznak. És vajjon mikor beszélhetne Széll, ha még többen is beszélnek a szabadelvü házból és miért beszélne Széll után más, mikor ugy kifényezi a tárgyat, hogy bátran jöhetne utána akár Pál mester, akár Vasingtán, de még az én fényezőm is.

Molnár János a multkor is azt vetette szemére Széllnek: ő az oka, hogy még nincs letárgyalva a költségvetés. Mert hát minek beszélnek annyit az urak, — mondta Széll. A többit pedig hozzá gondolta, t. i. „Mert ha az urak beszélnek, én se állhatom meg szó nélkül, ha pedig én beszélek, az egész szabadelvü pártért beszélek. Miért fárasztanám katonáimat hiába, ha egymagam is levágom az el-lenséget.“

Már hogy megengedi-e Széll

Kálmánnak az ő szerénysége, hogy így gondolkozzék, arra nem mennek fogadást tenni, de hogy így eszelepszik, arra igen; valamint arra is, hogy a tartalékban álló hadsereg azért nem kezd effenzívát, mert vezérét egymagát is elegendő hatalomnak tartja arra, hogy az ellentáborral megküzdjön. Miért pazarolná a puskaporát, mikor az nagyon drága tüzelő szer és nem annyira a nagybetűvel kezdődő tisztelt Háznak, mint a kisbetűben is elég megfizetni valót találó tisztelt hazának kell megfizetnie.

Baranyi Ödön ur például akkoriban, mikor a kevés beszédet a tisztelt Háznak szemére vetette, ugyancsak sokat beszélt. Azt hitte volna az ember, hogy a horvát dolgokat azért feszegeti, mert ért is hozzá. Nyilván, hogy a pénzügy-miniszter is azt hitte, mert igen alaposan magyarázta, hogy mindez ideig nem lehettek vele készen, végre aztán kisült, hogy Baranyi Ödön képviselő ur mindezekhez nem ért, mert előbb azt szeretné tudni, hogy Horvátországban melyik ajtón lehetne bejutni oda, ahol ezeket megmagyaráztatná magának, de mert az ajtókon magyar felírás nincs, még ezideig nem tudott

TÁRCZA.

Az utolsó.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irta: Járósy Lajos.

A tifuszos beteg egy perezre magához tért. Körültekintett a szegényes szoba még szegényebb butorzatán s közben megakadt a szeme egy roncsos, egy teljesen összetört öreg emberen, ki neki édes atyja és a ki székén ülve ugy nézett ki, mintha már nem is e világból való volna. Nem esoda, két hete virraszt már nagy beteg leánya mellett!

A betegnek eszmélete lassankint visszatér.

— Kedves jó atyám! — susogja hal-
kan. Két hét után most adott hangot elő-
szőr, mire az öreg hirtelen felocsudott s a
merengése alatt összegyült könyeket sze-
meiből gyorsan kitörölve, reszkető örömmel
felelt:

— Csakhogy megszólaltál, édes leá-

nyom. Ez jó jel, most már bizonyára meg is fogsz gyógyulni.

A leány mosolygott. De mosolya nem a visszatérő erőnek, hanem az életről való lemondásnak volt kifejezője. Az öreg össze-
rezzent ennek láttára.

— Igen, igen, jó az Isten, meggyógyít, —
szólt meg újból a nagy beteg szakgatót-
tan és utána elhallgatott.

— Istenem, hiszen csak nem is veszed el
utolsó támaszomat, — mormogta az öreg, 78
esztendő aggastyán. — Nem lehet az, hogy
miután szeretteimet már mind elvetted, meg
ne hagyd ezt az egyet, befogni szememet.
Irgalmas, végtelenül irgalmas istenem, kö-
nyörülj rajtam, földhöz ragadt szegény te-
hetetlenem! Mi lesz belőlem, ha őt — az
utolsót — is elveszed? Ki fogja gondomat
viselni és eltartani? Évek óta szükségem
szenvettem vele együtt, de mégis megke-
reste kenyerünket, s most, mikor már min-
denre képtelen vagyok, Te elvonnád tőlem?
Csak nem akarod, hogy a szemétdombon
halljak meg? Nem, nem. Te azt, jóságos
istenem, nem akarhatod! Hiszen alig van
már hátra valami, hagyd őt élni nekem!

A beteg újból feleszmélt. Jobb kezét
kihuzva a takaró alól, mozdulatot tett vele,
mintha atyjának kezét keresné, sőt szeméit
is kinyitotta.

Az aggastyán gyengéden megfogta a
kinyújtott kezét, reszkető kezeivel simogatta
és kedves betegének szemébe nézett. És
megborzadt attól, a mit ott látott. A halál
angyalát látta onnan kikandikálni. Nagy
praxisa volt ebben! Felesége és három fel-
nőtt gyermekeinek szemében olvasott már
a halál órájában és fogta le azokat. Szíve
mindegyiknél fájt, nagyon fájt, de mégis el-
viselhette a nagy fájdalmat, mert ha fogyott
is a család, még mindig maradt belőle. De
most az utolsónál, mi lesz most? Érzé, hogy
nem viselheti el a legutolsó csapást, mit a
sors rá mérni készül.

Szeméi ismét megtelnek könnyel s
megrogyva hanyatlik vissza székére. Mert
csak a szemeknek az a bizonyos kétségbe-
ejtő megtört fénye ne volna, mely a töb-
bieknél is megjósolta neki a könyörtelenül
közeledő halált és soha egyetlen egyszer
sem csalta meg őt! Csak legalább egyszer
csalta volna meg, ugy most a remény, hátha

Szálloda és vendéglő

„Debreczen városához“

Kényelemmel és teljesen újonnan berendezett szobáival,
továbbá bármily nagyobb társas avagy családi össze-
jövetelekre alkalmas éttermeivel, megyszerte előnyösen
ismert kitűnő konyhája és természetes boraival elfogad
és a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett teljesít megbi-
zásokat lakadalmi és egyéb ünnepekre.

Sörcsarnok. Frissen készült izletes étek nagy választék
mellett a nap bármely szakában éjjel 12 óráig.

Villásreggelik a legváltozatosabb étlap szerint.
Dréher-féle Korona-sör.

NÉMETH ANDRÁS, vendéglős.

A nagyérdemű közönség jóindulatát továbbra is kéri

tisztelettel

hová benyitni. Ah, vagy ugy? mosolygott a pénzügyminiszter. Mivelhogy a tisztelt képviselő ur két órai beszéddel kereste a magyar fölirást az ajtókon s elvégre sem akadrt rá. Holott ha mindjárt azzal kezd, ám Lukács pénzügyminisztert is, a t. Házat is. meg a t. hazát is megkímélhette volna egy napi kiadástól, ami nem tudom én, hány ezer forint.

„Ki a fillért nem becsüli, a koronát nem érdemli“, — így hangzik ma az a példabeszéd, melyet garasokban és forintokban ismerlek a régiak: értelme azonban egyre megy. Értelme t. i. az, hogy a tisztelt ellenzék mindig vizet predikál és bort iszik. Ez az egyetlen egy tényleges alkalma volna, hogy példát adjon a takarékoságról, de amit egy szóval elmondhatna, százal mondja el és a mit elég lenne elmondani egyszer, elmondja százszor: és a szabadelvű pártra azért haragszik, hogy miért nem koczcint, mikor az ellenzék inni akar?

A képviselőház zárószámadási bizottsága tegnapi ülésén tárgyalás alá vette a vallás- és közoktatásügyi tárcza 1899-ik évi zárószámadásait az azokban feltüntetett tulkiadások és előirányzat nélküli kiadások nagyrésztét elintézte és megokoltaknak találta, függőben hagyott azonban néhány tulkiadási tételt, a melyeknek a tárgyalását szombaton délután 5 órakor tartandó legközelebbi ülésének napirendjére tűzte ki.

Osztirákok az olasz bor ellen. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén Richter indítványt nyújtott be az osztirák boroknak az olaszországi borbehozatal ellen vámmal való megvédése tárgyában. A tartománygyűlés megkezdte a költségvetés tárgyalását.

Magyar királyi tudományegyetem.*

Debreczen, december 15.

Napok óta irnak róla; magyarázzák, támadják, védik — kinek-kinek ahogy jobban esik — nem magát a tudományegyetemet, melynek jellege, szerintünk ebben, a czimben félremagyarázhatatlanul adva van, hanem az egyetem jogi karának, Concha Győző tollából kikerült ama véleményes javaslatát, mely egy sajnálatraméltó s általunk is elítélt, de egyszerűen éretlen sihederesinnek is vett inezidens folyományaként, talán mire e sorok napvilágot látnak, az egyetemi tanács jóváhagyó pecsétjével ellátva, immár ott fekszik a vallás- és közoktatásügyi miniszter asztalán.

Tudva van, hogy ennek a véleményes javaslatnak a genesis az az egyetemi ifjuság kebeléből kiindult amaz erősen katolikus színezetű mozgalomra viendő vissza, mely a bezárult tanév folyamán az egyetemi épületben megtörtént keresztconkitások hatása alatt keletkezett szokatlan mérvű izgalmak közepette egyenesen a miniszterhez is azért fordult, hogy a miniszter a keresztet, mint a katolikus keresztényiség szimbólumát rendelti uton az egyetemi tantermekben kifüggesztette, ezzel a keresztény szellem állítólagos megsértését torolja meg s tegye evidenssé, hogy ennek az egyetemnek a falain belül ma is a „keresztény katolikus szellem“ az ur s minden más szempont ennek az egynek alárendelendő.

Az egyetemi ifjuság katolikus részének ily czélból illetékes helyre beadott kérvényét a miniszter szokás és jó rend szerint véleményadás végett az egyetemi tanácshoz tevén át, ez azt vizont a jogi kar nak adta ki s így jutott Concha Győző abba a helyzetbe, hogy mint a jogi kar előadója, ismert javaslatát megszerkeszse, a jogi karral elfogadtassa s megindítsa azon az uton, hol annak sorsát és végkifejldését — legalább nagy körvonalokban, — manapság ki-ki előre láthatja s minden nagyobb arányú divinatori tehetség nélkül meg is jósolhatja.

Lentebb majd lesz szavunk a véleményes javaslatra.

De ezt megelőzőleg kötelességünk e

* E cikket a „Debreczeni Protestáns Lap“ mai számából vesszük át.

kérdéssel összefüggőleg némely hirlapok tévedését helyreigazítani s egy nevet a gyanúsítás vadja alól, pusztán az igazság szempontjából ezennel kivonni.

Azon a kari értekezleten, mely a Concha-féle javaslat sorsa felett döntött, — mint az egyetem jogi karának egyik tagja, — ki annak idején mint protestáns ember épen azért nevezetett ki katedrájára, hogy e tudomáynak (egyházi jog) ott az egyetemen legyen né csak katolikus, hanem protestáns előadója is, — jelen volt Kovács Gyula is, — s ebből a körülményből, meg aztán abból a másiból, hogy a javaslat egyhangulag lett elfogadva, tehát az ellen Kovács nem tiltakozott, némely lapok azt következtették, hogy Kovács Gyula az utóbbi időben katholizált s mint afféle renegátnak a dolog természetéből kifolyólag immár a protestánsizmushoz semmi köze.

Illetékes helyről vett információ és felhatalmazás alapján kijelentjük, hogy ez a feltevés alaptalan. Kovács Gyula ma is protestáns s sokkal többet adizlésére s apái vallására, semhogy vallását elhagyni magának megengedhette volna.

Ez az egyik, a mit konstatálni akarunk.

A másik meg az, hogy Kovács a Concha-féle javaslatához a maga részéről csak azon feltétel alatt járult, ha annak a vallásbölcséleti tanszék felállítására vonatkozó része ugy oldatik meg, hogy e tudomány művelésére ott az egyetemen katedrát kapnak a protestánsok is. Értesülésünk szerint Kovács ezt egyszerűen kikötötte; a mit aztán a jogi kar annyira természetesnek és méltányosnak talált, hogy a részéről megindított további magántárgyalások folyamán ez eszmének már maga Wlassich wminiszter is megnyeretett s nem lehetetlen, hogy a kérdés rövid idő alatt ebben a formában fog dűlőre jutni.

Megérdemli tehát az a Concha-féle javaslat, hogy közelebbről szemügyre vegyük. Mert a kilátásba helyeztet egyetemi protestáns vallásbölcséleti katedra ára ott van ebben a javaslatban megszabva. Nekünk legalább, kik természetesen egyéni véleményünket adjuk, ugy tetszik, hogy a mit ígérnek, nem ingyen ígérnek.

A javaslatot a „Magyar Állam“ december 4-iki számában, — a mint mondja, — „hiteles és hivatalos szövegben“ közli. — Ebből látjuk, hogy a jogi kar különböző, de valóban fontos okok alapján a miniszter-

isméltődik a család? — mégsem engedné kétségbeesni. De így valóban kétségbeesítő helyzete van. Azonban a jóságos Isten csodát is tehet!

A beteg látta s érezte az aggnak küzködését, szívfacsaró fájdalmát. De érezte azt is, hogy utolsó órája közeledik. Magára nézve belenyugodott sorsába; neki az élet ugyis teljesen örömtelen, de édes atyját, a tehetetlen aggastyánt szíve mélyéből sajnálta.

Fiatall, 20 éves szép leány volt akkor ő, mikor az utolsó jó fiutestvér, ki mindnyájukról gondoskodott, meghalt. Azóta ő keresi kicsiny kezeivel mindkettőjük kenyerét. Éjjel-nappal varr, hogy kettesként megélhessenek, mégis szűken telik. Férjhezmenetelre egyáltalán nem gondolhatott; ugyan ki venne el egy teljesen szegény leányt öreg, tehetetlen apjával együtt? Ilyesmí csak regényekben fordulhat elő, de nem az életben! Nyolcz éve huzza már szakadatlanul az igát s nincs, a ki felváltsa. Arczának rózsái már rég elhervadtak. Élete ugyis czéltalan, mert női hivatást nem tölthet be és a legkisebb boldogságra sem számíthat. Maga miatt hát örömmel hagyja itt ezt a slyár, üres világot, hanem ha atyjára néz, az ő édes jó atyjára, fájdalmas érzés hatja át és mégis csak élni szeretne. Érti azonban közeli halálát s neki, a nagybetegnek még sem szabad gyengének lenni. Csak nem döfhet tört édes atya szívében! Soká már ugy sem tart a haláltusája. Ilyenkor már hazudni is szabad!

— Mintha jobban érezném magam, — szó-

lott s erőltetett mosolylyal tekintett atyjára.

— Én is ugy látom, kedves lányom, — hazudott az atya is alig palástolhatta el felindulását. A betegnek nem szabad azt tudni, hogy ő olvasott már szeméből!

— Nem szenvedsz szükséget, jó atyám?

— Nem, gyermekem, van még pénzünk, ne aggódj (az utolsó koronát ma váltatta fel!) azután meg majd, ha felgyógyulsz...

— Igen, igen, majd ha felgyógyulok...

— Lesz pénzünk megint, — fejezte be az öreg.

Igy áltatták egymást kölcsönösen. Egyik sem akarta a másik előtt elárulni azt, a mit már tudott, érzett. A végzet azonban könyörtelenül közeledett.

A leány ismét elvesztette rövid időre visszanyert eszméletét, a lát hatványozott erővel lépett fel s megölte őt! Éjjel tájban kiszenvedett az öreg, tehetetlen aggastyán karjai között.

Az öreg pedig leborult kedves halottjára és most már szabadon hullajtotta könyeit, sirt keservesen. A mérhetetlen fájdalom láttára talán az ég is könyezett vele! Utóbb már nem is az elhunytat siratta, hanem magát; hiszen amannak a másvilágon már ugyis jobb dolga van, mint neki itten! Maró fájdalmat szülő pokoli önzés ez, mely ellen azonban egy 78 esztendő aggastyán hiába védekezik.

— Jóságos istenem, tehát mégis csak elvetted tőlem s engem, ki szívesen montem volna, itt hagytál egyedül, minden támasz nélkül? Igazán bölcsességed kifürkész-

hetetlen. — Itt ismét zokogó fuldoklásba tört ki. — Adj uram, most már legalább erőarra, hogy utolsó kötelességemet teljesíthessem, azután hogy rögtön magadhoz engem is. Engedd, hogy utolsó halottamat is tisztességesen eltemethessem. Erősítsd meg összetört szívemet!

Imáját meghallgatta a Mindenható. Jó emberek összerakták a temetéshez szükséges pénzt és az aggastyán maga járt el mindenhol. Azon tudat, hogy utolsó kötelességet teljesít most, erejét rövid időre visszaadta, de azért, bár mindenki vigasztalta, vigasztalhatatlan maradt, sőt szívében keserűséggel, kétsége támadt hitében is. Pedig a Teremtőnek volt ő reá gondja.

A szegényes temetés kiért a temetőbe. Utközben az aggastyánt ketten támogatták, de azért reszketett a térde, remegett a szíve s mikor a beszentelés után szeretetének korporsójára az első göröngy leest, mintha szívét golyó találta volna, élettelenül összerogyott.

Mégis jó az Isten, megkönyörült rajta s utolsó kérését teljesítette. Épen akkor vette magához, mikor az élet már elviselhetetlen lett volna előtte. Egy perczig sem kellett egyedül nyomorognia.

Az a fájdalom, mely egyedüliségének átérzéséből fakadt, megrepesztette a szívet, Szörnyet halt utolsó gyermekének sírgödre mellett.

nek nem ajánlja, hogy a tanterekben a keresztet kifüggesztesse (nem voltak azok ott 1848 előtt sem kifüggesztve!); de mert (s itt idézzük a javaslat eredeti szövegét) „a budapesti egyetem legfőképen alapításának katolikus jellegénél, de az egyetemet az idők folyamán gondozása alá vett magyar állam keresztény természeténél fogva is, — e vallásnak bizonyos fokú ápolására hivatott, — az egyetem, midőn hallgatóit a gyakorlati életre tudományul elkészülve kibocsátja s tudorság koszorujával övezi, vallási fogadást vesz tőlök jövő társadalmi hivatások hűségese betöltésére. Ez többé nem értelmi, hanem vallási tény, a melynél helyénvaló, hogy vallási jelvény alkalmaztassék. Minél fogva szükségesnek látja a kar, hogy a felavatásokra, tekintettel a díszterem és a tanári és egyéb eskütelekre, a tanásterem asztalán feszület legyen. — Ugyancsak az a véleménye a karnak, hogy az egyetem alapításának megfelelőleg, az egyetemi istentisztelet újból rendeztessék; az egyetemi hitszónoki állás visszaállításának s a bölcseleti karban a keresztény religio bölcseletének tanszéke betöltessék“.

Erre az okoskodásra mindenekelőtt az a megjegyzésünk, hogy „értelmi és vallási tények“ ilyen merev ellentétbe állítása olyan magyar találmány, mit a tudomány szempontjából igazolni alig lehet. Ahonnan helyesebb lett volna a gyermeket nevének nevezni: az „értelem“ és „vallás“ helyett az „államot“ és az „egyházat“ említeni. Így aztán adistinctio érthetőbb, őszintébb és igazabb is lett volna. Mert noha nekünk az ideálunk épen nem a szaba egyház a szabad államban, hanem a keresztény egyház a keresztény államban: az is bizonyos, hogy itt a Concha-féle javaslatban az állam és egyház egymáshoz való viszonyáról van — bar leplezetten — szó. S ha így, akkor tisztában kell lennünk azzal, hogy a modern állameszme legislatoricus jellege újabb időben az egyházhoz való viszonyában európa-szerre a következő 3 irányban domborodik ki: 1. az állami sphärák teljes elválasztása az egyháziaktól, 2. ezen sphäráknak olyatén rendezése, hogy az állam az egyházi ügyekbe csak ott avatkozzék be, hol érdekei érintve vannak s 3. az állami suprema inspectio biztosítása az egyházzal szemben.

A két corporatio között meglevő viszony rendezésére nézve a hármass irányelv következetes alkalmazása csak üdvösséges eredményekre vezethet mindenütt s főként az olyan államokban szükséges, ahol, mint nálunk Magyarországon, nagy a cultus disparitas s az interconfessionalis béke a nemzet szellemi, erkölcsi és anyagi boldogulásának egyik elsőrendű feltétele.

Ahonnán mindenekelőtt azzal kell tisztában lenni, hogy vajjon az a „Magyar királyi tudományegyetem“ állami intézmény-e, vagy pedig egyházi? Ha e felett döntöttünk, akkor a fenforgó esetben a modern állameszme említett jellege szerint könnyű a miniszternek s másnak is a modus vivendit megtalálni.

A kérdés fontos voltának achillesi sarkát, úgy látszik, érzi Concha is, az egyetem jogi kara is; de a helyett, hogy azt erélyesen megtapogatótnák s a problémát a „vagy vagy“ kérdőjele elé állítanák, óvatosan megkerülik azt; nemcsak, hanem olyan látitud magyarázatba bonyolodnak bele, melyből kifolyólag mindent igazolni lehet, a mi nem fogalmi képtelenség.

De mi másképen distingválunk. Azt nem tagadjuk, hogy ennek az egyetemnek az alapját Pázmán Péter vetette meg, mikor fundatiójával a bölcseleti és theologiai kart létrehozta. Később ismét egyik róm. katolikus egyházfejedelem, t. i. Loósy Imre hercegprimás bővítette azt a jogi karral. (A Mária Terézia alapítványai az orvosi karra nézve már más elbírálás alá esnek!) De a mikor az 1848 ik évi XIX. t.-cz. az egyetemet a vallás- és közoktatásiügyi miniszter felügyelete alá rendelte, már akkor (sőt de facto) azon 1773-ban kelt királyi leirat megjelenésétől kezdve, mely kimondja, hogy „universatis Pestina e professoribus sine religionis discrimine suo tem-

pore deligendis coalescere debebit“: az egyetem megszűnt katolikus lenni.

Mi azonban a súlyt az 1848-ik évi XIX. t.-czikre fektetjük. Mert ez a törvény alkotmányos uton hozatott s kétségen kívül ennek a hatása alatt kél 1850 május 24-én az a miniszteri rendelet, mely nem felekezeti esküt szab elő a tanároknak nézve. Csakis ily előzmények után igazolhatók azok a nagy pénzügyi befektetések és áldozatok, melyeket az államkincstár 1867 óta az egyetemre hoz s a törvényhozás évről-évre örömmel megszavaz.

Szóval: ez az egyetem ma már igazán „Magyar királyi tudományegyetem“, nem pedig „universitas Pestina catholica“. Mint közkinészhez, joga van ehhez minden adózó magyar állampolgárnak, bármilyen felekezethez tartozzék is különben s a miniszter első sorban van arra hivatva, hogy feletta a törvény korlátain belül szabadon rendelkezék s ne engedje hozzávaló jogát felekezeti intencziók által problematikussá tenni. Ez a modern állameszme fogalmából, mely teljességgel nem azonos a josphinismussal, logikailag következik s nem jól cselekszenek azok, kik e kérdést örökösen bolygatják s a különben is széttagolt magyar társadalmi élet földjében a veszedelmes sárkányfogakat tele marokkal szórni meg nem szűnnek.

Mert, hogy hova vezethet ez? arra tanulságos példa a német kulturharc s az 1872-ik évi július 4 én kelt német birodalmi törvény, mely az állam fenyegetett békéje biztosításának a szükségével volt indokolva.*

Mi sem a secularisatiót nem sürgetjük, sem a vallás és tanulmányi alap millióira nem kacsingódnak (pedig talán ehhez is volna valamelyes jogunk!), de hogy az ország legelső, közadókából fejlesztett és fenntartott tudományos intézete katolikusává tétessék, — ez ellen szavunkat felemelni kötelességünk. Ne zavarjuk össze azokat a sphärákat! Nem kívánjuk mi, hogy protestáns egyetem legyen. Nem! hadd legyen tisztán, mint ezime mutatja: „tudományegyetem“, melynek csarnokaiban, a hazá minden fia, akár katolikus, akár zsidó, akár protestáns, ne tanuljon mást, mint tiszta erkölcsöt, tudományt, szívben, léleken s a hazaszeretben összeforrást.

Ebből kifolyólag a mennyire helyeseljük az egyetem jogi karának állásfoglalását, a midőn a miniszternek a keresztet tanterekben leendő kifüggesztését nem javasolja: épen annyira esodálkozunk azon, hogy az egyenes ut közepén megállott s ugyanazt a felekezeti vagy egyházi symbolumot a doktorrá avatás alkalmával, vagy a tanári s egyéb eskütelekre szolgáló termekben már szükségesnek tartja s látni óhajtja.

Az indokolás ugyan eléggé csinos s teljességgel alkalmas a jóhiszeműek meggyőzésére. De nekünk lehetetlen rá nem mutatnunk arra, hogy Concha ur és társai itt vették igazán hasznát amaz általunk fentebb kifogásolt fogalmi sacrificiumnak, hol nagy ártatlanul „értelmi és vallási tények“-ről beszélnek; nem pedig, amint kellett volna, „államról és róm. kath. egyházzal.“

Pedig a kettő épen nem egy ám! S mi alig-alig tudunk ama gyanunk lidércnyomása alól menekülni, hogy ez a fogalmi elkeresztelés szántszándékos volt s a csattanós konkluzió kedvéért követtetett el. Hogyisne! Hiszen a vallásos indokok előtt minden okos ember meghajlik; de nem ám a katolikus egyház érdekei előtt! Pedig itt ez van leplezgetve.

Megjegyezzük, hogy nem mint symbolbántó reánk nézve a kereszt, mert hiszen külföldi protestáns hittestvéreink — és épen Helvétiaiban is, — mindenütt elfogadták s diplomáikon, tornyaikon s rituális cselekményeknél használják is azt. (Nálunk a hazai s itt nem tárgyalható történelmi fejlemények tették a reformátusokra nézve lehetetlenné!) Hanem igenis bántó reánk nézve az a klerikális s ultramontán szellem,

* E törvénnyel tiltattak ki a jezsuiták Németországból. E. L.

mely mint az árnyék a kereszt nyomában, ott feketéllik s egy idő óta nehéz idők átka gyanánt közéletünk minden intézményeire ránehezödni akar. Ugyan van-e még Magyarországon olyan ember, — a minisztert sem véve ki! — a ki e rémet ne látná!? Hiszen ez kísért az erdélyi püspöki czimben; erre ismerünk a néppárt akció-jában; a Majláth-féle térítésekben s minden olyan mozgalom hullámverésében, hol a háttér rekatholizáló esettel van kifejtve.

Ezért kell nekünk ama Concha féle javaslat ellen határozottan állást foglalnunk; még pedig nemcsak a reformátusok, hanem általában mindazok nevében, kik honpolgároknak, jó hazafiaknak tartják magokat akkor is, ha történetesen papjok a bibornoki kalapra soha nem reflektálhat. — Elég volt már a katolikus mázából. Hű fia ennek a hazának a más egyházhoz tartozó honpolgárok is és az államhatalom csak kötelességét teljesíti, ha gondja van arra, hogy ezeknek lelki ügyei védve legyenek.

A mi pedig azt a vallásbölcseleti egyetemi katedrát illeti: hát ahol pusztán hitvallási dolgokról van szó, ott mi nem igen szoktunk alkudozni: állunk rendíthetlenül az ősi fundamentumon s bizony nem egyszerűen erős kifogásaink vannak azok ellen, kik problematikus ingoványokban kalandoznak. De bocsánat! a vallásbölcselet talán mégsem egészen olyan dolog, a melyre akár reverendát, akár palástot lehetne kötni. Ellenkezőleg, olyan tudomány az, mely köztudomás szerint épen most van forrásban s olyan területeken mozog, hol kötött marschoutával legfeljebb csak hátrafelé lehet menni. Szóval: nem helyeseltjük a tudományt kényszer-zubbonyba szoritani: készüljön bár az a zubbony akár Genfben, akár Rómában. Vagy talán az lenne a kötelessége ennek a professornak, a mit a „Ratio Educationis“ így ír elő! „sacrificium missae quotidie peragere“?

Ez az elvi álláspontunk! Ha azonban azon az országos egyetemen a jogi kar javaslata szerint e tudományra csakugyan katolikus tanszék állíttatnék fel, akkor kénytelenek volnánk a két rossz közül a kisebbiket választani s követelnénk a katedrát a protestánsok számára is. Azt szeretjük volna, ha Kovács Gyula ur is így állítja vala fel a kérdést. Különbösen hiszszük, hogy ez esetben tudni fognák kötelességeket a többi hazai egyházak is.

Ilyenformán gondolkozunk végre az egyetemi hitszónoki állás visszaállításáról is. Avagy mitéle vallásu lenne az a „sacer orator“? Ha volna olyan „egyetemes“ pap, mint a hogy van „egyetemes“ kules! De mert nincs, hát lenne róm. katolikus. De hát mi jögon? Ha az egyetem katolikus egyetem volna, — értenők. Ha pedig nem az, akkor interconfessionalis szempontból, meg a valódi szabadelvűség, meg a haladó kor, meg a jog- s vallásegénylőség, meg sok más nagyfontosságú elv szempontjából, valóságos Eris almájának tartanók, ha más felekezeti istentiszteletek mellőzésével ott az egyetem falai között egyedül csak katolikus kultus rendeztetnék be s ennek el-látásra statuáltatnék az a hitszónoki állás.

Mindaddig, mig az egyetem állami jellege evidens; mindaddig, mig annak csarnokaiban jogegyenlőség uralkodik; mindaddig, mig az ifjuság ideális nevelésére s hazafias összeforrására adunk valamit: valljuk azt, hogy hazánk jövő fejlődése s e fejlődés békés és egészséges iránya attól függ, hogy vajjon van-e bennünk erő a reactionárius intencziókat visszaszorítani s a liberalismus lobogóját fennen lobogtatni. De ebből következik az is, hogy a felekezeti érdekebeczésnek ott az egyetemen semmi helye. Mi a magunk számára sem kérünk belőle; más egyházzal szemben is elítéljük azt.

Sajnos! van elég ok (nálunk Magyarországon az elégnél is több!), hogy az egyházak egymásra féltékeny szemmel nézzenek s maholnap odajutunk, hogy nem a komoly törekvés, munka, tehetség s erkölcsi erő, hanem a keresztlevél jelöli ki helyünket és

rangunkat a magyar társadalomban. Szerencsétlen jéle ez a nehéz időknek. Mi lesz a vége? Isten a megmondhateja. Egyet azonban megmondhatunk: mi nem provokálunk senkit; ott, a hol méltányos jogok kielégítéséről van szó, utjában nem állunk senkinek. Suum cuique! De azt a katolikus egyház se vegye tőlünk rossz néven, ha a méltatlan sérelmeket észrevenni van még bennünk érzék s a maszlagot mézes kalácsban sem vesszük be. Ezt akartuk csak a miniszter döntése előtt elmondani.

Erőss Lajos.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 14.

Az indemniti-javaslat részleteihez senki sem jelentkezett szólásra. Rövidesen megszavazták a három szakaszt, azután áttértek az ujoncz-létezés provizórikus fertartásáról intézkedő törvényjavaslat tárgyalására. Gromon Dezső államtitkár képviselte a honvédelmi miniszteriumot.

A javaslatot Münnich Aurél előadó ajánlotta elfogadásra. Utána Tóth János a függetlenségi párt nevében ellenezte az előterjesztés megszavazását. A 14-ik szakasz alkalmazását törvényesnek nem ismeri el.

A beszéd alkotmányjogi részére Széll Kálmán miniszterelnök nyomban reflektált.

— Válaszolnom kell — ugymond — azokra, a miket alkotmányos szempontból Tóth János kifogásolt.

Hangoztatta a miniszterelnök, hogy Ausztriában az alkotmányosság uralmát senki kétségbe nem vonhatja. Hiszen a választások most vannak folyamatban, a Reichsrath januárban összeül s akkor ott is beterjesztik a megfelelő törvényjavaslatot. Megszavazzák-e, avagy nem, erre nézve meddő volna jósolni. Tavaly megszavazták. Ha az idén az meg nem történhetnék, ugy érvényesülni fog az osztrák alkotmány szükségparagrafusa. Mert az osztrák alkotmány fennáll, azt el nem törölték!

Ez ellen a szigoruan törvényes álláspont ellen más érveléssel próbálkozott meg Ugron Gábor. Ellentétben Tóth Jánossal, ő már annyit koncedált, hogy Ausztriában tényleg van alkotmányosság; de — ugymond — ez az alkotmányosság nem olyan, a milyent a hatvanhetedik törvény kikötött. Nem olyan, mert hiányzik belőle a parlamentarizmus, hiányzik az alkotmányos kormány, mely mögött többség ül. Ausztriában a korona rendeli ki a kormányokat, ma ezredeket, holnap talán őrmestereket...

Beszédének második részében Ugron Gábor a közös hadsereget és a hadügyminisztert támadta, a miért semmi tekintettel sincs Magyarországra, összes arzenáljait, katonai főiskoláit a Lajtán túl helyezi el és parancsban hagyja meg a tiszteknek, hogy itt, Magyarországon, nyilvános helyen és a társalgásban is németül beszéljenek.

Utána Gromon Dezső állott fel szólásra, hogy a katonai szempontból felhozott érvekre megtegye észrevételeit. Előadta, hogy ő meglehetősen jártas a hadügyminiszter kiadott rendeleteiben, olyan rendeletet azonban nem ismer, mely a tiszteknek magyar társalgását tiltja. A hadügyminiszter sokkal tapintatosabb, sokkal alkotmányosabb érzületű férfi, semhogy ilyen parancsot kiadhatna.

Az államtitkár objektív, meggyőző fejtegetései után Kossuth Ferencz szólott hozzá a vita alkotmányjogi részéhez.

— Ausztriában — ugymond — csakis akkor van alkotmányosság, amikor a Reichsrath nem ülészik; amint összeül, vége az alkotmányosságnak. Amolyan lappangó alkotmányosság ez, mely néha-néha annyira lappang, hogy szinte eltűnik...

A vita utolsó szónoka következett: Pulszky Ágost. Tetszés mellett hangoztatta, hogy a magyar közvélemény régen napirendre tért már azok felett a panaszok felett, amelyeket a különböző katonai ható-

ságok ellen itt a Házban olyan szívesen felhozunk.

P e r c z e l e l n ö k a vitát bezárta.

És most már Ugron is megkapta válaszáat Széll Kálmán miniszterelnöktől.

— Ha odaát, Ausztriában, az állapotok e perczen nem is normálisak, ebből nem következik az, hogy most lomtárba vessünk mindent, aminek az alapján 30 éven át működünk. Azok a hatalmas érdekek, azok a nagy gazdasági és politikai kérdések, melyek a megoldással összefüggnek, azt parancsolják, hogy őrizzük meg nyugodtságunkat és higgadságunkat; óvjuk meg összes jogainkat, óvjuk meg minden érdekünket, de várjuk meg, amíg ez az időleges abnormis állapot véget ér és ne tetézzük a nehézségeket, amikor arra feltétlenül szükség nincs.

Mindezek után a javaslatot ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadták s haladéktalanul áttértek a jövő évi ujoncz jutalék megállapításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására, melyet ugyancsak Münnich előadó ajánlott elfogadásra.

Az érdelemes vitára holnap kerül a sor.

A kutyaért.

I.

Sir Edgar Brighton a kiállítás utolsó estjén a bazárok között sétált. Már megszólaltak a kiállítás bezárását jelző ágyuk, mikor meglátott egy rendkívül bájos hölgyet, a ki egy pompás kutyát vezetett vékony ezüst lánczon.

Tudni kell, hogy Sir Edgaá Brighton ezen a világon semmit sem szeretett annyira, mint a kutyákat. Remek kutya-gyűjteménye volt s ha meghallotta, hogy valahol egy olyan ritka kutya van, a mely még hiányzik a gyűjteményéből: elutazott érte még a harmadik országba is.

Az a kutya pedig, a melyet ez a bájos hölgy vezetett, olyan ritka és olyan szép volt, hogy Sir Edgar Brighton minden áron meg akarta szerezni. Minden habozás nélkül odaállott tehát a hölgy elé s lakonikus rövidséggel így szólt:

— Mennyit fizetek?

Ez az ember rut, hosszu és sovány, gondolta magában a megszólított hölgy, de ugy látszik, hogy szereti az üzletet gyorsan lebonyolítani.

De azért mégis ugy tett, mintha meg volna sértődve:

— Azt hiszi, uram, hogy vásáron van?

— Elég két ezer?

A hölgy azt hitte, hogy tréfát űznek vele.

— Nagyon csodálkozom az ön szavain, uram...

— Hát legyen négy ezer — szólt sir Edgard és a zsebéből elővette a tárczáját. A tárczából kivett négy ezer frankot, a hölgy felé nyújtotta s megfogta a kutya lánczát.

— No, gyere, menjünk!... — szólt a kutyához.

A hölgy szinte kővé meredt a bámulattól s elvörösödött:

— Micsoda?! A kutyát akarja megvenni? A kutya nem eladó!

— Tízezer frankot adok érte?

— Nem adom százezerért sem!... Különben is haragszom, a miért félrevezetett. Mi nők nem bocsájtjuk meg soha, ha csalódunk valakiben!

S hátat fordított az angolnak és elment. A kijáratnál kocsiba ült és elhajtatott.

Sir Edgar egy bérkocsishoz fordult:

— Látja azt a kocsit? Ha utólrjuk, husz frankot kap... Meg kell vennem annak a hölgynek a kutyáját...

— Szálljon be herozegséged! — szólt a

kocsis, a kinek ragyogott a szeme, mikor husz frankot ígértek neki.

A hölgynek kocsija a Messine-avenuen befordult egy villa udvarába.

Az angol felírta a házszámot.

— Hogy hívják ezt az avenuet? — kérdezte a kocsistól.

— Messine-avenue, herczegem... Meg van velem elégedve?

— Igen. S most vigyen haza a szállóba; a Continental-szállóba.

II.

Másnap reggel sir Edgar kifogástalanul öltözve már féltizenegykor a Messine-avenuen volt, a kutya gazdájának a szalonjában.

A hölgy otthon még sokkal szebb volt, mint az utcán s mivel tudta, hogy az angol még egyszer el fog jönni a kutyaért, tőle telhető nagy művészettel öltözött fel. Vidáman mosolyogva fogadta az angolt:

— Ah, ön az, uram? Isten hozta.

— Köszönöm a szíves fogadtatást... Asszonyom ebben a környezetben és ebben ruhában igazán bájos...

— Ah, milyen kegyes! Végre már engem is meglát, nemcsak a kutyámat. De azért fogadni mernék, hogy most is a kutya miatt jön!

— Igen, asszonyom... De ha az a kutya egyáltalán nem eladó, akkor adja nekem ajándékba!

— Az igaz, hogy ajándékba inkább adnám, mint pénzért, de nem tehetem... Igazán nem tehetem... Tudja, egy jó barátnőmtől kaptam, a ki már meghalt. S nagyon szomorú volt szegénykének a halála... Egy kis revolverrel a halántékába lőtt, csak egy kis golyót... és most már pihen a feje meg a szíve. Mert a szerelme miatt halt meg... Igen, mi is meg tudunk halni a szerelemtől, nemcsak a kifogástalan nők, sőt mi talán még jobban... Minket hamarabb megöl a szenvedély... És ez ugye olyan nevetséges?

— O, dehogyan nevetséges, — válaszolt Sir Edgar egészen elszororodva.

Ime, huszonnégy óra óta a spleenes angol már másodsor van felindulva! Tegnap este a kutyának a látása izgatta fel, most meg ez az elbeszélés. Sir Edgar érezni kezd; — nyilvánvaló, hogy valami változás történt a szervezetében.

— Igy hát, kedves uram, nem adhatom a kutyát sem pénzért, sem barátságból. Ön sokkal könnyebben lemondhat róla, mint én, ugye?

Nagy busongás fogta el az angolnak a szívet, mikor a szép asszony szomorú arczába tekintett, sőt mintha a szíve is megremegett volna...

— Nos, a kutya enyém lehet a nélkül, hogy asszonyomnak le kellene róla mondani, — ha akarja.

A hölgy most még jobban csodálkozva nézett rá, s most már egész komolyan arra gondolt, hogy örülltel van dolga.

— Nem értem, mit mond.

— Pedig ez a dolog nagyon egyszerű. Holnap Angliába indulok és a hazámbau elvesszem önt feleségül.

— De... hiszen ez örülltség!

— Azt nem tudom, de ez nem is érdekel. Feleljen: akar a feleségem lenni?

A hölgy mosolygott s egy kis vonakodás után így szólt:

— A kutyaért, ugye?

— Igen. De még azért is, mert a szegény barátnőjére szerető szívvvel gondolt, — tudja, arra, a ki szerelme miatt meghalt...

A hölgy kezét nyújtott neki:

— Tehát: igen!

— Köszönöm. Holnap reggel kilenczkor indulunk az északi pályaházból... Ott lesz?

— Ott leszek.

René Ghil.

SZINHÁZ.

Az aranyasszony. Tegnap este premier volt színházunkban. Az aranyasszony című németből fordított verses vígjáték került színre meglehetősen száma közönség előtt. A premier elé várakozással néztünk és csalódással távoztunk. A verses dialógok dacára, melyeket Makai Emil rakott pattogó rimekbe, nem tudott felmelegíteni ez a vérszegény darab, melyben semmi sincs a magyar zsánerből. Németizű ebben minden, még az aranyasszonynak nevezett hölgy is.

Meséjét közöltük már s most csak azt jegyezzük meg, hogy a darabot Nagy Gyula ügyes játéka mentette meg, a ki az élősködő lovagot természetességgel és jó humorral ábrázolta. Nagy Gyula estről-estre mindinkább vivja ki az elismerést. Török, képzett tagja a társulatunknak. A közönség nyílt jelenetben is kitapsolta.

Fáy Flóra sikkes megjelenésű aranyasszony volt, de rideg szerepe miatt csak egy tapsot sem tudott kivívni, pedig ő mindent elkövetett a siker érdekében. T. Halmi Margit, Kiss Irén, Szabó Irma, Odry, Tanay, ifj. Szathmáry vettek még részt a játékban.

Ajándék előfizetőinknek.

A „Debreczeni Ellenőr“ előfizetőinek, mint eddig minden évben, most is megküldjük karácsonyi ajándékul a napokban megjelent csinos kiállítású és érdekes tartalmu Csokonai-Naptárt. Azok az előfizetők, kik december hóban fizetnek elő a január 1-től kezdődő legalább egy negyedévre, december hóban nemcsak a lap ingyen küldésére tarthatnak igényt, — hanem a Csokonai-Naptárra is.

HIREK.

— **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap a ref. templomokban a következők tartanak istentiszteletet: a nagytemplomban Szabó Bertalan segédlelkész, a kistemplomban Dicsőfi József, a Kossuth utcai templomban K. Tóth Kálmán, az ispotály-templomban Mitrovics Gyula.

A római katolikus templomban reggel 6 órakor dr. Wolaffka Nándor misézik, 7 órakor Szőke János csendes misét mond, 8 órakor deák mise, 9 órakor Molnár Kálmán nagy misét mond, 10 órakor Kovács József prédikál, háromnegyed 11 órakor Kovács József csendes misét tart és 1/2 12 órakor Szabó István csendes misét tart. Délután 3 órakor Kovács József litániát mond, 5 órakor dr. Wolaffka Nándor szent József társulat ájtatosságát végzi és prédikál.

Az ágostai hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

— **Presbyteri gyűlés.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma holnap délelőtt tíz órakor az egyház tanácstermében gyűlést fog tartani, melyen a huszonhat pontból álló tárgysorozatot fogják letárgyalni.

— **A zenekedvelők körének I. hangversenye** a hó 16-án, vasárnap este tartatik meg a Zenedében. Az előadás iránt, — köszönet a szellemesen összeállított műsornak — élénk érdeklődés mutatkozik a zenét kedvelő közönség körében. A hangverseny vendége Bertsimi urnő lesz, a m. kir. operának kedvelt művésznője. — Kedves és gracieuze megjelenése, rokonszenves, szép hangja, melynek minden registere tökéletesen ki van fejlesztve, különösen pedig művészi intelligenciája az opera kiválóbb szerepkörének betöltésére teszik alkalmassá, legkivált a wagneri aetherikus alakok ábrázolására. Programmszerűleg Erzsébet áriáját és Julia románzáját fogja énekelni, utóbb pedig a dalirodalom néhány gyöngyét Beriotól és Bizettől. Tarnaynak

„Haydé“ című elegiáját is ezuttal mutatja be. Érdekesnek ígérkezik a műsor 3-ik száma Thieriot Athemája és variációi két cello és zongorára. A hangversenyt Beethovennek Op. 9. triója vezeti be és Rubinsteinnek Op. 15. zongorás-triója zárja, mely az estély fénypontjául tekinthető. A hangverseny pontban fél 8 órakor kezdődik s az egyes számok előadásának tartama alatt az ajtók zárva maradnak.

— **A kurkosok nyomozása.** Egy foglalkozás nélküli lakatos van fogva a bűnügyi osztálynál, kire két megtámadott ráismert, hogy ő lett volna az egyik éjeli támadó. Hogy mi igaz van ebben, majd a vizsgálat fogja kideríteni. Az éjjel különben a rendőrség és a főiskolai ifjuság közül többen czirkáltak az egyes utcákon, de eredménye nem volt igyekezetüknek. Itt megemlítjük, hogy egy Pipó Zsuzsanna nevű dohánygyári munkásnőt is megtámadtak a rablók s kikutatták zsebéit, de semmit sem találtak nála.

— **Jókai új regénye.** A költőkirály új regényét irt a Pesti Hírlap számára „Égetvivő asszonyszi“ cím alatt, mely a karácsonyi számban indul el diadalmas útjára. Minket közelebből érdekel a regény, mert tárgya Debreczen multjából van véve s egy akkor élt család történetét írja le, melynek leszármazói még most is élnek. Az adatokat Széll Farkas itélőtáblai tanácselnök, a híres történetbuvár szolgáltatta Jókainak, kivel régi barátság fűzi össze.

— **Dal és zeneestély.** A Debreczeni Dalegylet 1900. évi december hó 22-én, szombaton Mácsay Sándor karnagy vezetése és Rácz Károly zenekara közreműködése mellett, a Bika-szálló disztermében zárkörű dal és zeneestélyt tart a következő műsorral: Mi volt nekem a szerelem, Fortunertől. Ha meghalok, Simonffyól. Édes hazám, Hubertól. Késő vágy, dr. Horváthól. Virág énekek (pályadíjat nyert) dr. Bróditól. Honfi dal, Gaáltól. Belépő-díj személyenkint 2 kor. — Család jegy 3 személyre 4 kor. Kezdeté este 8 és fél órakor. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépő-jegyet nyernek. — Belépő jegy nélkül a terembe senki sem boesáttatik. — A szabadjegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belépő-díj felét, vagyis személyenkint 1 koronát fizet. — Családtag alatt egy háztartásban élő szülők és gyermekek értendők; ezen kívül álló rokonságra a szabad-jegy érvénye ki nem terjed. Alapító vagy pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalostélyen elfogad. Felülfizetések köszönettel fogadottnak. A meghívók kívánatra előmutatandók.

— **Elgázolás.** Szerencsétlenül járt tegnap Egymalom-utcában a kilencz éves Weisz Eszti. A kis leány az utcán akart keresztül menni, mikor egy sebesen robogó kocsit elütötte. A kis leány a kerekek alá került és a fején súlyosan megsebesült. Sebét a kórházban kötötték be és onnan szállították haza szülei lakására.

— **Csokonai-émlékünnepély.** A főiskolai Magyar Irodalmi Önképző Társulat tegnap délután tartotta meg szép számu közönség jelenlétében évenkint tartatni szokott Csokonai-émlékünnepélyét. A főiskolai énekar éneke után dr. Ferenczy Gyula akad. tanár, társulati felügyelő tartott eszmékben gazdag megnyitó beszédet, melyben több, eddig homályos vonást megvilágított Csokonai életére vonatkozólag; tisztázta a kollégiumhoz való viszonyát s visszautasította azt a téves felfogást, mintha t. i. Csokonai áttért volna a r. kath. vallásra. A nagyhatású beszéd után Füzesy Géza társulati titkár tett előterjesztést a Szikszay féle pályázat eredményéről; e szerint beérkezett négy költemény; kettőt a bíráló bizottság érdemesnek talált a jutalomra Gyulás József 8. o. tanulóknak Debreczen város multjából vett s Vigkedvű Mihály című balladáját 60 koronával. — Rácz

Lajos 2é. jh.-nak Találkozás című s a reformáció multjából vett tárgy balladáját pedig 40 korona pályadíjjal jutalmazta. Csernátónyi Kálmán 16. jh. szavaltta el Kovács Lajos 16. jh.-nak ez alkalomra írott ódáját, mely után Szücs László társulati főjegyző tartott emlékbeszédet. A főiskolai énekar adta elő ezután Csokonainak „A reményhez“ című költeményét Mácsay Sándor átíratában; végül Forberger Béla 16. jh. olvasott fel ügyes humoreszket. Az ünnepély a főiskolai énekar által előadott Csikosbörös kulacs című dallal véget ért.

— **Értesítés.** Az ipartestület előjárósága az általa rendezett karácsonyi kiállítás folyó hó 16-án, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó ünnepélyes megnyitására az érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja.

— **Szélhűdött munkás.** A régi téglavetőben dolgozó Márkus István nevű öreg munkás tegnap munka közben hirtelen rosszul lett és összeesett. A szegény öreg szélhűdés érte s haldokló állapotban vitték be a kórházba.

— **A timár ifjuság bálja.** A debreczeni timár ifjuság 1901 január 19-én nagyobbszabásu táncvigalmat rendez az „Arany-Bika“ szálló disztermében. A bálrendező ifjuság nagyban buzgólkodik, hogy e minden ízében magyaros multság most is a legszebben sikerüljön. A meghívókat nemsokára kibocsátják.

— **Megbirságot bérkocsis.** Sinka Miklós Apaffi-utca 2. sz. lakos napszámos elment dr. Strelinger orvoshoz, hogy súlyos betegségben szenvedő feleségéhez jöjjön le. Az orvos azt felelte, hogy kocsin hajlandó lemenni. Sinka el is ment a bérkocsi álmásra és előbb ifj. Kiss István, majd Murvai József bérkocsist szólította fel 80 krt ígérve neki, hogy menjenek s vigyék lakására az orvost, azonban egyik sem volt hajlandó rendelkezésre állani. Ezért a rendőrség Kiss Istvánt 50 koronára büntette, Murvait ellenben felmentette, mert igazolta, hogy fuvarba kellett akkor mennie.

— **Népszámlálási közlemény.** Az 1901. évi január 1-én kezdetét veendő népszámlálás pontos és kellő időbeni megjejtetése czéljából városunkban azon intézkedés tételét, hogy a lélekszám meg tudhatása és ennek alapján a számláló biztosok részére kiosztandó területek arányos beosztatása végett 10 megbízott küldetett ki, kik is a munkálatot megkezdették. Amennyibe a kiküldöttek megjelenésük alkalmával csakis a háznál levő lélekszám tudatását kérik, a munkálat mielőbbi befejezhetése szempontjából kéretik a nagyközönség e csekély időt igénybe vevő tájékoztatás megadására.

— **Dalostély.** A debreczeni Munkás Dalegylet f. 1900. évi december 26-án, karácsony másodnapján a „Margit“-fürdő disztermében Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett Veres Tóni zenekarának közreműködésével dalostélyt rendez, a következő műsorról:

1. Nyitány, a zenekar által. 2. Nemzeti zászló, Hubertól, éneklő a dalegylet. 3. Tarka madár, Kerzertől, éneklő a dalegylet. 4. Suhog a szél, Zimaitól, éneklő a dalegylet. 5. Étlap, Zöllnertől, éneklő a dalegylet. 6. Rákóczy induló (zenekisérettel). Hubertól, éneklő a dalegylet.

Kezdeté este 8 órakor. Belépő-jegy személyenként 1 korona 40 fillér. Előre váltott jegy 1 korona 20 fillér. Jegyek előre válthatók Kurián Gyula órás üzletében (Piacz utca), Magyar Ferencz fodrász üzletében Kossuth utca, Nicht J. fűszerüzletében Mester-utca és este a pénztárnál. A terembe csak belépő-jegygyel lehet bemenni. Kéretnek a pártoló-tagok, hogy jegyeiket

mutassák meg a pénztárnál s ott ingyen kapnak belépő-jegyet. 1901. évre szóló pártoló tagsági aláírás a pénztárnál elfogadtatik s esetleg a már megfizetett belépti díj a tagsági illetékebe beszámíttatik. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak. Dalestély után táncz.

— **Szerencsétlen vadászat.** Bay László uradalmi gépészt, ki a Kölesy tanyán lakik, sulyos szerencsétlenség érte. Kiment vadászni vadkaesára s fegyverét esővel lefordítva vette vállára. Utközben elfeledkezett arról, hogy a ravaszok fel vannak huzva. Mikor a fegyvert elő akarta venni, megakadt a vadásztáskában és a ravasz lecsapódott. Az eldördült fegyver golyója Bay jobb lábába furódott s keresztülment rajta.

— **Elfogott tolvaj.** H. Nádudvaron sok zavart okozott már Korom Mihály, ki tolvajlásból élt és több rendbeli bűncselekményt követett el. Mikor a csendőrség elfogta, tizenhat darab lopott órát találtak nála. Fivére, Korom György is bajba került vele, mert a lopott tárgyak eladásánál segédkezett.

— **Körözött legény.** Nyéki Imre huszonegy esztendő legény még aratáskor eltűnt szülei lakásáról s azóta semmi életjelet nem adott magáról. Szülei kértére most országos körözését rendelte el a hatóság.

— **Olcsó mulatság.** Mulattató vidám percek szerezhet magának, a ki a diszes kiállítású, tréfás verseket tartalmazó **Vidám versek** című kötetet megszerzi. Ára eddig két korona volt, de most **egy koronáért** megvehető szerkesztőségünkben. Megrendelés eszközölhető a lapkihordók útján is.

— **Sulyos sérülés.** Csörgő István nap számos az ujonnan épülő indóházánál dolgozott, mint álláskészítő. A sikos állványon ma megcsuszott és lezuhant a földre. A sulyosan sérültet lakásán ápolják.

— **Részeg ember a sárban.** A Kosuth kávéház előtt a sárban fetrengött egy részeg ember. Beszállították a bűnügyi osztályhoz, hol bizonyára kijózanodik és meg tudható lesz tőle, hogy ki és merre van hazája.

x **Felhívjuk a t. cz. olvasó közönség szíves figyelmét FEKETE JAKAB** úri divatárú czég mai számunkhoz csatolt körlevelére.

— **Köszönetnyilvánítás.** Szegény szívünknek végtelen jólesett a részvét, melyet kedves Gyuri fiunk tegnapi temetésénél tapasztaltunk. Nekem el kell mennem, hiv és vár a kötelesség. Fogadják azért ez u on a kollegium összes tanárkara, ifjusága, barátaink, ösmerőseink résztvevő megjelenésükért a főiskolai énekkar s tanítóképezdei növények közreműködésükért az én legőszintébb hálás köszönetemet. Legyen a kedves ifjuság élete hosszú, jövője fényes és boldog, mint a milyen az én drága fiamé lehetett volna: az édes szüléket pedig kímélje meg a kegyes ég az enyémhez hasonló fájdalomtól. Debreczen, 1900 nov. 15. Kiss Bertalan keéri lelkész.

— **Modern babák.** A babák, a melyeknek az a hivatásuk, hogy kis lánykák rajtuk gyakorolják első izben toalettszenvedélyüket, végre maguk is meghódoltak a divat ostromának. Szegénykék mindaddig meg tudtak maradni a régi módi mellett. Putók voltak és piczi szájuak. Nagy üveg szemekkel azonban addig-addig bámultak ki a kirakatokból a szecsessziós világba, a mig őket is rabságba ejtette a divatos áramlat. Elvégre a nő akkor is nő, ha porcelánból van. Elkézdtek tehát soványodni, vékonyodni, a szájuk megnőtt, a hajuk pedig megvörösödött. Az idej karácsonyon már ilyen szenzációs babákat fog hozni a Jézuska a kis leánykáknak, a kik ugyan egyelőre még gömbölyűek és pufók arczuak, de bizonyára él már bennük is a vágy, hogy

olyan nyurga divatos dáma legyen belőlük, mint a milyen a babájuk.

x **Czimbalom** Schunda-féle 260 fitos-j **féláron eladó:** Piacz-utca 41. sz. I. emelet.

x **Kellemes meglepetést** szerzett karácsonyra a közönség ama részének, mely alkalmi ajándékai megszerzésénél a jó ízlést és műérzek fejlesztését is szem előtt tartja, az **Egyházy Ágoston** és **Társ** a kiadó czég. Kiadta ugyanis **Munkácsy Mihály**nak „A falu hőse” és „Siralomház” című, továbbá **Révész Imréné** „Petőfi a táborban” és „Petőfi a csárdában” című, hazánkfia **Kádár Gábor** műtermében készült remek kivitelű aquarell-reprodukcióját. E négy műlap, — melyek csalódásig hű másolatai az eredetieknek, — egyenlő méretben (80x62 cm.) készült és sikeresen mozdítják elő a kiadók ama di eséretes törekvését, hogy a külföldről beözönlő férezt-reprodukciókat hazánk határainból kiszorítsák és hozzászoktassák a közönséget, hogy otthonát, ha már eredeti művekre nem telik, művészi becsesél bíró reprodukciókkal díszítse.

Az egyes képek ára, tekintve műbecsüket, igen méltányosan van megszabva: keret nélkül egy kép ára 24 korona, 10 cm. széles arany antik keretben bérmentesen szállítva 48 korona, s hozzá még havonkénti 3—5 korona részletfizetésre is megszerezhetők **Egyházy Ágoston** és **Társánál**, **Budapest, VI., Eötvös-utca 44. sz. a.**

E remek műlapok, melyeknél szebb karácsonyi vagy újévi ajándékot aligha választhat valaki, lapunk kiadóhivatalában megtekinthetők.

x **Barátaink hangosan kiáltják**, hogy a legszebb **férfi-divat** **ujdonságok**, u. m. **fehértűk, angol és olasz kalapok, czilinderek, nyakkendők, zsebkendők, karlsbadi czipők, keztyük stb. csakis FEKETE JAKAB férfi-divat üzletében**, Debreczen, főter, kistemplom mellett, szolid, szabott áron kaphatók.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használata által, mely **minden bajuszpedrő készítmények között a legjobb!**

A bajuszt szép állásban tartja, nem törri, nem tépi ki és **soha sem keményedik** meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, **terpentint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és **soha sem avasodik** meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárúban, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerárúban, H. Szoboszlón.

x **A régi jó időket** oly szívesen magasztaljuk és igen gyakran teljes joggal. Nevezetesen egyszerűbb igények és természetesebb táplálkozási módban bizonyára felülmúltak bennünket! Mi minden támadja meg újabb időben idegeinket! Fölötte pedig a folyton emelkedő alkoholikus és idegizgató italok élvezete! Szorgosan ajánlható tehát ennek az ártalmatlan befolyásnak legalább tehetség szerint elébe vágni és nevezetesen az oly általánosan szokássá vált babkává élvezetnek is a babkává keverése által, félig **Kathreiner-féle Kneipp maláta kávéval**, hogy így azt az egészségnek üdvössé tegyük. Általánosan ismert dolog, hogy ezáltal kellemes és jóízű kávéval nyerünk, a mely az idegekre csillapítóan és erősítően hat, izgatás és gyöngítés helyett. Saját egészségének ezt az oltalmát, legalább figyelmen kívül hagynia nem szabadna senkinek sem, különösen nem szabadna egyetlen egy házi-asszonynak sem késnie, ezt az egészséges honi **Kathreiner féle Kneipp malátakávé**t, az ismert eredeti csomagokban, családjának üdvére, háztartásába bevezetni és állandóan használni.

x **Nagy választékban tart raktáron aquarell mintákat, valamint olaj és aquarell festékeket a Csokonai-nyomda papirkereskedése.**

x **Külső használatra.** Testrészek fájdalmait, csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „**Moll-féle francia borszesz**”-szel gyógyíttatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára K. 1'80. Szétküldés naponként utánvétellel **Moll A. gyógyszerész**, es. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki győszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan **Moll-féle készítmény** kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Az osztrák választások.

Bécs, december 15. A tegnapi megválasztott galicziai képviselők közül kilenczen a lengyel klub tagjai, hárman a Sztolajovszky párthoz tartoznak, hárman pedig szoczialisták. A lengyel néppárt elvesztette eddigi mandátumait. A legközelebbi választás decz. 17-én lesz.

Nikita fejedelem kiáltványa.

Róma, december 15. A montenegrói külügyminiszter azt mondta egy újságírónak, hogy **Nikita fejedelem** legközelebb igen fontos kiáltványt fog kiadni.

A holland-portugál viszály.

Lisszabon, december 15. A hágai portugál követ tegnap ideérkezett és kihallgatáson volt a miniszterelnöknél és a külügyminiszternél.

A délafrikai háború.

— Az angolok nagy veresége. —

London, decz. 15. A „Daily Express”-nek jelentik Fokvárosból: Az angolokat Dél-afrikában újabb nagy szerencsétlenség érte. Néhány ezer bur **Barborton** közelében megtámadta **Clemens** tábornok seregét. A harcban **nagyon sok angol tiszt elesett, a sereg legnagyobb része a burok fogságába került.** A Northumberland-ezrednek **négy százada is kénytelen volt magát megadni.** Az angolok eleintén visszaverték a burokat, a kik aztán még nagyobb hevességgel megújították a támadást s rendkívül elkeseredett harc után sikerült nekik az angolokat irtózatosan megverni. Az **egész angol tábor a burok martaléka lett.**

Kitchener erről a nagy vereségről mindössze azt táviratozta a hadügyminiszternek, hogy a burok **Barborton** mellett nagy haderővel megtámadták az angolokat és hogy a támadás sikeres volt. A hirt az is valószínűvé teszi, hogy **Kitchener lord** már néhány nap előtt azt jelentette, hogy a burok a **barbortoni** kerületben igen erős állást foglalnak el.

London, decz. 15. **Kitchener lord** táviratozza **Pretóriából**: **Clemens** seregét tegnap hajnalban a **Magalies-hegyen Delarey** és **Beyer** tábornokoknak **2500 főnyi serege** támadta meg. **Clemens** visszavonult **Heekpoort** felé. **Öt angol tiszt** elesett.

Lorenzo Marquez, decz. 15. **Komatipoortban** a helyzet komoly. — Egy **1500 főnyi bur sereg** a közelben van s azt hiszik, hogy **ostromtámadást** fog intézni **Komatipoort** ellen. Az angol lovasság **Sabielbe** ment. Az összes csapatoknak kiadták a parancsot, hogy **készenlétben** legyenek.

A kínai háború.

— Expressz-tudósítás. —

Budapest, decz. 15.

Washington, december 15. A legújabb pekingi hírek szerint Anglia hajlandó a béke-föltételeket aláírni, mert csak csekély módosításokat tesz, illetőleg javasol. Ezek a módosítások nem ellenkeznek azokkal az elvekkel, amelyekhez az Egyesült-Államok ragaszkodnak. Az Egyesült-Államok szempontjából, úgy látszik, nincs lényeges akadály a megegyezés tárgyában folyó tárgyalások mielőbbi befejezésének. A Congertől érkezett legújabb hírek nagyon világosan sejtetik, hogy Mumm német követ főtartja Németországnak azt az ígértét, hogy nem fogja a lázadás vezéreinek halálra ítéletét követelni.

London, december 15. A Standardnak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy Csangesitung olyan értesítést kapott, amely szerint az özvegy császárné beleegyezett a következő békefeltételekbe: A császár mihamarabb visszatér Pekingbe; Kína 50 millió font sterling kártérítést fizet; minden egyes idegen követség 2000 főnyi védőrséget tarthat és a birodalom minden tartománya számára egy-egy idegen tanácsadót neveznek ki.

London, december 15. A Times a következő tegnapi keletű newyorki táviratot közli: Washington megint egyetért Berlinnel a Kínával szemben támasztandó békefeltételekre nézve. Azt a táviratot, a mely azt állítja, hogy Bülow gróf javaslatait jelentéktelen módosítással elfogadták, helytelennek és megtévesztésre irányulóknak nyilvánítják. Tagadják, hogy Conger aláírta volna a követeléseket ebben az alakban. Több más változtatást is tettek a feltételekben.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 79.

Bérletszünet XIV.

Holnap, vasárnap, decz. 16-án két előadás.

Délután 3 órákor, félhelyárrakkal:

A bibliás asszony.

Operette 4 felvonásban.

Este 7 és fél órákor, rendes helyárrakkal, bérletszünetben, Pávay Ilonka vendégfelléptével:

A cigány.

Eredeti népszimű 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Várzegi	Pataki Béla	Éva	K. Galyassi P.
Kurta	Bartha L.	Zsiga	Sziklay M.
Gyuri	Péchy L.	Peti	Tanay Fr.
Márton	Is. Szatmár	Rózi	Pávay Ilonka
Rebeka	Szigeti L.	Ferke	Makray D.

Holnapután, hétfőn; december 17-én:

1000 év.

Történeti látványos szimű 10 képben.

Színházi műsor.

Kedden, decz. 18-án, bérlet 66. sz.
"C" — Pávay Ilonka vendégfelléptével:
Huszárszerelm. Vigjáték 2 felvonásban. Ezt megelőzi ujdonságul először: Titánok. Dramolet.

Szerdán, decz. 19-én, bérlet 67. sz.
"A" — Sarah grófné. Dráma 3 felvonásban.

Csütörtökön, decz. 20-án, bérlet 68. sz.
"B" — ujdonságul először: Felfordult világ. Operette.

Pénteken, decz. 21-én, bérlet 69. sz.
"C" — másodsor: Felfordult világ. Operette.

Szombaton, decz. 22-én, bérlet 70. sz.
"A" — harmadsor: Felfordult világ. Operette.

Vasárnap, decz. 23-án, két előadás; délután 3 órákor, félhelyárrakkal: Aranylakodalom. Látványos szimű. — Este 7 és fél órákor, rendes helyárrakkal, bérletszünetben: New-York szépe. Operette 6 képben.

CSARNOK.

Nyolcz ország vasutján.

Irta: Rosinger József.

(Folytatás.)

Uti tervem nem engedte meg, hogy Svájcban több időt tölthessek és így folytattam utamat Paris felé. Éjjel tettem meg az utat, hogy Parisba reggel érkeztem meg. A vasuti kocsiban már csak francia szót hallottam és bizonyos félelem vett rajtam erőt, hogy hogyan is fogok én már e nagy idegen kolossusban boldogulhatni. E feletti gondolatomban elmélyedve erőt vett rajtam az álom és mire felébredtem már, láttam az Eifel-nek égbe törő tornyát.

A Yar de l'cet pályaudvaron megérkezve, először is az lepott meg, hogy egy órával hamarabb érkeztem meg, mint a mit az én óráim mutatott, a mennyiben a francia órák is a közép-európai időkhöz viszonyítva, 56 perczet késnek.

Kocsira ülve szállást mentem keresni, mi bizony elég nehezen ment, a háznép még mindenütt aludt, pedig már majdnem 9 óra volt (mi órák szerint 10); ja, a párisiak későn kelnek, igaz, hogy későn fekszenek is le.

Végre a rue de Lille-n vettem fel egy szobát a hotel des'ambassadeurben, hol mondhatom, nagyon meg voltam elégedve, közel is volt a kiállításhoz és a tartózkodást még az is kellemessé tette, hogy a házi

asszonyom a német nyelvet is törte egy kissé. Első nap csak a baedekerem utasításaira voltam utalva, másnap már öcsém is megérkezvén, otthoniasabban kezdtem érezni magamat. Tíz napot töltöttem Párisban, mi épen elég volt, hogy a kiállítást és magát a várost is bár csak nagy általánosságban, megtekinthessem. Sokan és elég részletesen leírták már ez évben Párist és a kiállítást és így annak leírását teljesen mellőzöm. Mint mindenki, úgy reám Páris, különösen pedig a kiállítás alatti nagy forgalma és élénksége felejthetetlen fog maradni; a kiállítás maga is különösen nagy méreteiben hatott oly nagyszerűen mindenki, mert bizony a clou-ja most is csak az oly hatalmas Eifel torony volt. Hazánk a kiállítás minden csoportjában többé-kevésbé elég szépen vett részt, mezőgazdasági kiállítása pedig a nemzetközi versenyben nemcsak megállotta helyét, de a mint a bíráló, bizottság ítélete is igazolta, a legelső között foglalt helyet.

Magyarország nemzeti önállásának dokumentálására semmi sem bizonyult alkalmasabb eszköznek, mint épen a párisi kiállításon való nagyszabású részvételünk és reméljük, hogy a külföldi figyelmét gazdasági termelésünkre is fokozottabb mérvben sikerült felhívunk, úgy hogy a kiállításért hozott bizony nem kis áldozatok gyakorlati eredményeket is fognak szülni és így mégis csak megtérülnek.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

347. végreh. sz.

1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. törvényszéknek 1897. évi 19604. sz. végzése folytán dr. Reichardt Armin debreczeni ügyvéd által képviselt Grosz Hermann felperes részére Weisz Bertalan debreczeni alperes ellen 416 kor. 20 fillér követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 849 korona 20 fillérre becsült ingóságokra a p.-ladányi kir. járásbíróóság 1898. Sp. 50/11. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna P.-Ladányon Weisz Bertalan ellen leendő megtartása határidőül 1900. évi december hó 17. napjának délután 2 órája kitűzetik, a mikor a bíróilag lefoglalt üzleti berendezés, fűszer és egyéb különféle árucikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt H.-Szoboszlón, 1900. évi november hó 30. napján.

Mindek Béla,

kir. bírósági végrehajtó.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron lévő

Női ruhashöveteket

szines selymeket, mosó velezeket, atlas-satin és batisztokat, haraszt-kendőket,

valamint

szőnyeget, függönyöket

totómesen leszállított árrakon árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsater.

Több ezer darab
maradék női ruhashövetekből
feltűnő olező áron.

7 méter egy ruhának való női
divatszövet 1 frt 75 kr.

Karácsonyi és Újévi

hasznos

ajándéktárgyakat

üveg-, porcellán-, majolika, china ezüst és bronz különlegességeket, valamint mindezen szakmába vágó cikkeket a legnagyobb választékban, a legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesíttetnek.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Acetylen.

Klemm és Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden igénynek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik:
exploszió-biztonság,
önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,
utólérhetlen tiszta és gyors utántöltés,
szolid kivitel és egyszerű kezelés.

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá **Acetylen-berendezések kivitelét minden nemből és nagyságban.**

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállítatik.
Ércnyomdai munkák minden faja, réz, sárgaréz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készíttetik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselő keresztek.

12051. tkv.
1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Salamon Albert végrehajthatónak Szöllősi Mátyás elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. trvszék, derecskei kir. járásbíró-ság területén levő következő ingatlanokra u.m.: 1. a tépei 122. sz. tjkvben A. I. 11., 13., 14., 18. sor, 746., 1027., 1229. és 1513/b. hrsz. szántó és kaszálló földekre 818 korona; 2. a tépei 122. számú tjkvben A. II. 1. sor 154. hrsz. házas belsőre 562 korona; 3. a tépei 122. sz. tjkvben A. + 2. sor 330/b. hrsz. szőlőre 216 korona; végül 4) a tépei 122. sz. tjkvben A. + 3. sor 2049/c. hrsz. adómentes felosztott legelőre 4 koronában megállapított becsárban mint ezennel meghatározott kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül **1901. évi január hó 25-ik napjának d. e. 9 órája** Tépe községhezához kitzetett.

Kikiáltási árak a fenti becsárak, azonban az árverésre kitett ingatlanok szükség esetében a kikiáltási áron alól is el fognak adadni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Tépe község előljárási hatóságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál, 1900. október hó 23-ik napján.

Harsányi,
kir. törvényszéki bíró

1858. év óta fennálló dusan felszerelt

BUTOR-üzletünket

Varga és Flaschner

cég alatt megnyitottuk:

Piacz-utca 44. szám alatt

(Dr. Ujfalusi-féle házban),

hol a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelű berendezések a legkülönbözőbb stílusokban, decoratívok a legizésesebb kivitelben **jutányos árak és szolid kiszolgálás mellett beszerezhetők.**

A Kontinens legnagyobb szappangyára

Savonnerie Maubert

Paris — Bruxelles — Lille

17 elsőrendű kitüntetés. Alapítva 1820.

Ujdonság: **LE GENDRILLON**

(Hamupipóka)

az előkelő világ kedvenc szappana.

Ezen finom illatú szappan kapható

Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárán.

Vezérképviselő: **Neumann József,**
Budapest, VI. ker., Lázár-utca 8. sz.

12358. tkv.
1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Szép Sámuel végrehajthatónak Szöllősi Károly elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a derecskei kir. járásbíró-ság) területén levő, Tépén fekvő, a tépei 144. sz. tjkvben A. I. 151., 539., 759., 827., 1096., 1243., 1410., 1526., 1589. hrsz. alatt foglalt ingatlanokra 2020 korona; továbbá ugyanazon számú tjkvben A. 1870. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 4 korona; továbbá ugyanezen számú tjkvben A. 2034. hrsz. alatt foglalt ingatlan 148 koronában, valamint ugyanezen számú tjkvben A. 333/b. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 148 koronában, a tépei 869. sz. tjkvben A. I. 150. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 320 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül **1901. évi január hó 3-ik napjának d. e. 9 órája** Tépe községhezához kitzetett. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 202 koronát; továbbá 40 fillért, 14 korona 80 fillért, 14 korona 80 fillért, illetve 32 koronát készpénzben, vagy 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ába kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átadni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál és Tépe község előljárási hatóságánál tekinthetők meg.

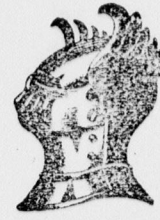
Kelt a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. évi október hó 31-ik napján.

Harsányi,
kir. törvényszéki bíró.

Kérem!

Kisértse meg Ön a kiválóságáról általánosan ismert

„Helm“-féle cacao

és

„Helm“-féle csokoládét,

Fabrieks Merk.

melynek legtisztább és legolesőbb voltáért maga a **hollandiai gyár** kezkesedik.

Kapható minden jobb fűszer- és csemegekereskedésben.

LESZÁLLITOTT ÁRAK!

HOFF ALBERT

arany- és ezüstműves.
Városháza épület.

Ajánlja

arany és ezüst árukat

szolid kiszolgálás, valódi és finomságáért kezkesedik.

Javitásokat, véséseket

jutányos árban készít.

ARANY- és EZÜST ÉKSZEREK!

Meghívás
az olcsó bevásárlási forráshoz!

Neumann Testvérek

Debreczen, a Tisza-palotában.

Tisztelettel meghívják a t. vevőközönséget az őszi idényre érkezett **női-, férfi- és gyermek-czipők,** ugyszintén **férfi- és fiu-csizmák,** valamint mindenféle

uri divatcikkeket

dus raktára szives megtekintésére.

Tisztelettel
Neumann Testvérek.

A világhírű

Martell Cognacnak

J. F. MARTELL-COGNAC

alapított 1711-ben.

Egyedüli főraktára

Váray József

fűszer- és csemege-kereskedésben

Debreczen, Városi új bérpalota, a hol is

„MARTELL“

Cognac készítményei, mint főelárusítónál mérsékelt árban kapható.

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bolg. fejed. udv. szál-
litó, kerületi gyógyszerész **Korneuburg**. Bécs mellett.
8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő oklevél.

Állatorv. diétikai szer lovak, marhák és juhoknak. Közel
50 év óta a legtöbb istállóban használatban etvágyhiánynál
rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a
tejelőképesség fokozása céljából. Egy doboz 1 kor. 40 fill.
fél doboz 70 fill. Valódi csak a fenti védjeggyel, és kapható
minden gyógyszerertárban és droguakereskedésben.

RONCEGNO

a legerősebb természetes arsen és
vastartalmu

ÁSVÁNYVIZ

a leghirnevesebb orvosi tekintélyek által
ajánlva

anémie, clorose, bőr, ideg- és női bajoknál
mocsárláz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használtatik.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben
és gyógyszerertárban.

Szendrő Sándor

zongora-készítő és hangoló.

Ajánlja legjobb gyártmányu

zongoráit és pianinóit.

Javításokat és hangolásokat előnyös
árak mellett eszközöl.

Lakás: Szt.-Anna-utca 3.

! HAZAI IPAR !

WEIN KÁROLY és TÁRSAI

szövőgyár, KESMÁRK

elismert hirneves

szepességi vászon

és

damaszt áru

minden nagyobb üzletben
kaphatók.

Gyáraiból szár-
mazó minden
darab áru

ezen védjegy-
gyel van
ellátva.

! HAZAI IPAR !

Nyilvános kijelentés.

Alulírott arczkép-müintézet, hogy megmen-
kedjen művészi és jelesen isklázott arczképfestői
elbocsátásának kellemetlenségétől és hogy ezeket
tovább foglalkoztatni tudja, **rövid időre és csak
visszavonásig** elhatározta, hogy minden haszon és
nyereség elérése nélkül szállít

**csak 15 koronáért
egy arczképet életnagyságban**

(mellkép)

gyönyörű elegáns barokk-kerettel,
melynek legcesekélyebbre becsült értéke is 60 korona.

Akinek tehát szándéka van saját vagy neje,
gyermekel, szülei, testvérei, elhalt rokonai vagy
barátjai arczképet elkészíttetni, csak az illető fény-
képét (mindegy akárminő állásban van felvéve) kell
beküldeni és **14 nap alatt megkapja az arczképet,**
melytől a legnagyobb mértékben el lesz ragadtatva
és meglepetve.

Az arczképhez való láda saját árban számítatik
fel. Megrendelések — melléklésével a fényképnek,
mely az arczképpel együtt sértetlenül visszaküldetik,
— utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mel-
lett fogadtatnak el.

**A kitéző, művészi kivitelért és termé-
szethű hasonlatosságért kezességet vállalunk.**

Az elismerő- és köszönő levelek
száza nyilvános betekintésre kívánatra bár-
kinek bérmetve megküldetik.

Karácsonyra szóló megbízásokat, ha
azok december 20 káig hozzánk érkeznek,
négy nap alatt pontosan
elszállítjuk.

— Arczkép-müintézet —

„KOSMOS“

Wien, VI., Mariahilferstrasse 116. szám.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapir

„Adria“

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon

az „Arany érem“-mel

kitüntetve.

KÉSZITI:

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Pongrácz Géza fő- és fióküzlet, Telegdi
K. Lajos, Csokonai-nyomda és papírkereskedés,
Szabó István, Csáthy Ferencz, Grünvald Bernát és
Komáromi József uraknál.

12361. tkv.

1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint
tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy
Kádár János végrehajtonak Kis Imre elleni
végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tör-
vényszék, a debreczeni kir. járásbírószág terü-
letén levő, H.-Pályi 944. sz. tjkvben A. +
185. hrsz. alatt foglalt belsősegre 844 koro-
nában megállapított kikiáltási árban a végre-
hajtási árverés elrendeltetvén, annak foga-
natosítására határidőül **1900. évi január hó
19-ik napjának d. e. 9 órája** H.-Pályi község-
házához kitűzetett. Kikiáltási ár 844 korona,
azonban az árverésre kitett ingatlan szükség
esetében a kikiáltási áron alól is el fog
adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak
a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy
óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy
az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elősmervényt
a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák
alatt a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál
és H.-Pályi községházánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi
október hó 31. napján.

Harsányi,

kir. törvényszéki bíró.

RÓZSA LAJOS

női felöltő áruházában

tulhalmozott raktár miatt

nagy árleszállítás.

Női kabátok, paletók, gallérok, leánykabátkák,
szőrmeárúk, blousok, gyermekköpenyek,
diszített női kalapok

meglepő olcsó, szabott árak mellett kaphatók.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozzattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közzvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozett eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek rationális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb. 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udvari szállító által.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

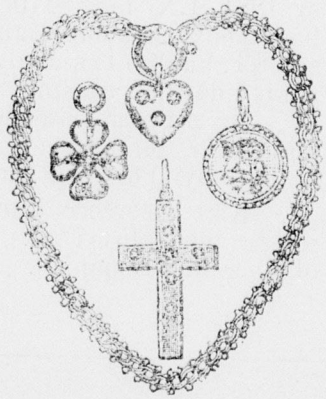
Szent-Királyi Tivadar urnál.

Karácsonyi ajándékok

legolcsóbban

ÉKSZEREK

E
Z
Ü
S
T

Ó
R
Á
K

Lövkovits Arthurnál

Főpiacz, a főposta mellett.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik közzvénynek, csúznál és meghűléseknek. Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéggjegyzésre.

80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csasz. és kir. udvari szállítók.
Rudolsadt.

FENNÁLL

129

év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

az „ARANY EGYSZARVU”-hoz ozimzett

GYÓGYSZERTÁRA

ALAPITTATOTT

1772.

évben.

DEBRECZENBEN (Czepléd-) Kossuth-utca 8. sz. a., a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek
Fogcsépek — ragaszok
Szájvizek — labdacok
Szemvizek (Römerhaus — Lebois)
Mellszörpök — Csukamáj olajok
Gyermek-tápszerek
Gyomortisztító labdacok

Bőr- és nem-
gyógyszerek
külön.

Csukorkák köhögéssől
Gyomorerősítők — Gyógyborok, Dióessentia
Fülfájás ellen — Sósorszeszek
Seb- és tyukszemtapaszok
Fagykenők — Közzvényváson
Hivatalos közzszerek
Vérképző vaskészítmények

Illat és szépitőszereknek:

Aréz- és kéz-erémekek
Aréz- és hajporok
Hajkenők és — festők
Bajuszpedrők saját és Tiszaujlaki
Mosdó- és szeplővizek
Glycerin-készítmények

Legjobbák!

Illatos olajok és pomádék
Bajusz- és hajnövesztők
Gyógy- és pipereszappanok (szeplőszappanok)
Parfume-illatszerek
Füstölők
Vaselin-készítmények

Állat-gyógy- és háztartási szereknek:

Juh-, ló- és marharüh ellen
Sertés- és aprómarhadög ellen
Rovar-, egér- és patkányirtó szerek
Író- és ruhajegyző tenták
Szobapadló-fénymaz, kitünő, szagnélküli

Legjobbák!

Dió- és makk-kávó
Egészségi mustár ételhez
Fertőtlenítő-szerek
Tépések, fecskendők, irrigatorok
Oltó viaszfélék

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestmények
Higitások
Dörzsölések
Golyócskák

Homio-
pathia.

Egyes adagokban
Berendezett szekrényekben
Házi- vagy uti szükségletre
Újra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti újdonságoknak!

Jegyzet: Miután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát valódi minőségben tartatnak, — azok talán más előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehetők.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

ELADÓ TÖLGYFÁK

900 szál K

tölgyfa, nyárfa, vargafa
és jóminőségű 200 métermázsza
vágott cser eladók.

Értekezhetni III. kerület,
Honvéd-utca 62. sz. a.

Karácsonyi ajándékul

különösen alkalmas, gyönyörű kivitelű
fénykép nagyításaimra
(kis kép után is)

és festett arczképeimre
felhivom figyelmét és kérem ren-
deléseit a késedelem elkerülése vé-
gett még idejében megtenni szives-
kedjen.

Németi J.

fényképész,
műterme Piacz-utca 42. sz.

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan, hatása bizonyos.
Világraszóló czikk kivitel az összes országokba.
CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb, az egész világon ismeretes és legkeresettebb háziszser a

A. Thierry-Balzsam.

Felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek.
Külsőleg használva pedig a legeredményesebb

sebgógyító-szer.

Valódi csak akkor, ha a minden államban bejegyzett Apóza védjeggyü zöld ólomzárón a fenti czég és e szó: **Allein echt** rajta van. — Az évi előállítási mennyiség kimutat-
hatólag 6 millió üveg. — Postán bérmentve küldve 12 kicsi, vagy 6 nagy üveg 4 korona.
A szétküldés a pénz előleges beküldése ellenében történik.

A. Thierry-féle Centifolie-kenőcs

(az ugynevezett **csodakenőcs**) utólrhetetlen szívó erejével és gyógyító hatásával az operációkat többnyire feleslegessé teszi. Ezzel a kenőccsel egy 14 év óta tartó gyógyíthatatlannak tartott csontszú, ujabban pedig egy 22 év óta gyógykezelt rákszerű nyilt seb lett begyógyítva. — Gyorsan gyógyít minden külső eredő gyuladást és sebeket. Puhító hatásával hamar eloszlatja a daganatokat és eltávolítja a képződött vadhusok minden fajtáját a sebekből. — Egy tégely ára bérmentes szállítással együtt, a pénz előleges beküldése ellenében, 1 korona 80 fillér.

Mind a két gyógyszer kiválósa felől egész levéltárra való ellmerő és közzönő levelek halmaza áll az egész világ minden részéből betekintésre az érdeklődőknek. — Utánzatoktól óvakodjunk és vigyázzunk, hogy a tégelybe beégett czég és „Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry” felírás olvasható legyen. Oly helyeken, hol elárúsítás ezen czikkékből nincs, — ne vegyünk értéktelen kutyvalékokat, hanem forduljunk rendeléseinkkel egyenesen

A. „Thierry” gyárához Pregrada. Rohitschi savanyukut mellett.

Szállítója az osztrák cs. és kir. állami hivatalnokok szövetezetének.
Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.